

НОРМА МАСЛАХАТЧИ

ҲУҚУҚ
СОЛИҚЛАР
БУХГАЛТЕРИЯ

2005 йил июлдан чиқа бошлаган

Ижтимоий таъминот

АҲОЛИНИ ИЖТИМОЙ Қўллаб- қувватлашнинг САМАРАЛИ МЕХАНИЗМИ

Ижтимоий сиёсат жамият ҳаётининг муҳим соҳаси ва ҳар бир давлат фаолиятининг муҳим йўналиши ҳисобланади. Ижтимоий йўналтирилган иқтисодий таъминоти эса унинг амалий воситаларидан биридир.

ЎзА мухбири Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан чиқари Пенсия жамғармаси ижрочи директорининг биринчи ўринбосари Маҳмуджон Зиядуллаев билан пенсия таъминоти тизимида амалга ошириладиган ўзгаришлар ҳақида суҳбатлашди.

– Эртами-кечми, ҳаммамиз ҳам муайян ёшга етиб, кейинги фаровонлигимиз ҳақида ўйлаймиз, – дейди М.Зиядуллаев. – Бу пайтда пенсия таъминоти янада долзарб масалага айланади.

Ўзбекистонда пенсия таъминоти – бу мамлакатимизда фуқароларга Ўзбекистон Республикаси Конституциясида кафолатланган моддий таъминотни тақдим этиш мақсадида ташкил этиладиган ҳуқуқий-ташкिल институтлар ва нормалар жамғирidir. Шу боис пенсия таъминоти мамлакатимизда қўллаб-қувватланган ижтимоий муҳофаза тизимининг муҳим таркибий қисми бўлиб, меҳнатга лаёқатсиз аҳоли ва кам таъминланган фуқароларнинг турмуш даражаси ва фаровонлигини таъминлашга қаратилган иқтисодий, ҳуқуқий, ижтимоий, ташкилий хусусиятга эга комплекс чора-тадбирларни амалга оширишни кўзда тутаяди.

Ўзбекистон Республикаси фуқаролари «Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги Қонунда белгиланган тартибда давлат томонидан пенсия билан таъминланиш ҳуқуқига эгадир. Пенсия қонунчилиги мувофиқ, пенсия – шахсларга пенсия ёшига етиши, ногиронлик ёки боқувчисини йўқотганлиги муносабати билан бериладиган ойлик пул тўлови бўлиб, уни олиш ҳуқуқи қонунда белгиланган шартлар ва меъёрларга мувофиқ аниқланади.

Ўтган йили республикаимизда иш ҳақи 20,2 фоизга, бюджет ташкилотлари ходимларининг иш ҳақи, пенсиялар, нафақа ва стипендиялар миқдори эса 26,5 фоизга ошди.

Мамлакатимизда пенсиялар ҳажмини мунтазам ошириш ва пенсионерлар ҳамда ногиронларга амалий ёрдам кўрсатиш орқали фуқаролар фаровонлигини изчил ошириб бориш аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш тизимининг асосий йўналиши ҳисобланади.

– Пенсия таъминоти қонунчилигини такомиллаштириш борасида қандай чоралар кўрилмоқда?

– Ўзбекистон Республикасининг 1993 йилда қабул қилин-

ЯНГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТАМИЗ

Тақдим этиладиган ҳужжатларнинг тўлиқ матни билан www.norma.uz сайтида танишиб чиқишингиз мумкин.

ХАТАРЛАРСИЗ КРЕДИТЛАР

Вазирлар Маҳкамасининг 17.03.2012 йилдаги «Кредит ахбороти алмашинуви тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида» 74-сон қарори билан Банклараро кредит бюроси негизида «Кредит-ахборот таҳлилий маркази» кредит бюроси» МЧЖ ташкил этилди. Қуйидагилар МЧЖ фаолиятининг асосий йўналишлари ҳисобланади:

кредит ахборотлари субъектлари бўлган юридик ва жисмоний шахсларнинг кредит тарихларини шакллантириш учун зарур бўлган улар тўғрисидаги маълумотлар базасини шакллантириш ва ахборотни таҳлил қилиш;

кредит ахбороти субъектларининг молиявий фаолиятини таҳлил қилиш ва уларнинг рейтингини баҳолаш тизимини шакллантириш;

кредит ахборотидан фойдаланувчиларга, шунингдек кредит ахборотлари субъектларининг ўзига уларнинг сўровлари бўйича кредит ахборотлари субъектларининг кредит тарихи тўғрисидаги маълумотларни бериш бўйича шартнома асосида хизматлар кўрсатиш;

кредит ахбороти субъектларининг тўловга қодирлигини, кредитга лаёқатини ва тўлов интизомини баҳолашда кредит ахборотидан фойдаланувчиларга кўмаклашиш мақсадида уларга маслаҳат хизматлари ва бошқа хизматлар кўрсатиш.

Марказий банкнинг Кредит ахбороти миллий институтига: кредит ахбороти субъектларининг кредит битимлари тўғрисидаги маълумотларни тўплаш ва тегишли маълумотлар базасини шакллантириш; кредит ахборотининг давлат реестрини юритиш; кредит бюросларининг МБга бериладиган кредит ахбороти маълумотлар базасини жамлаш; кредит ахборотининг маълумотлар базасини янгидан ташкил этилган кредит бюросларига бериш вазифалари юкланган.

Давлат божи ставкалари (ВМнинг

3.11.1994 йилдаги 533-сон қарори билан тасдиқланган) кредит бюрослари Марказий банк томонидан давлат рўйхатидан ўтказилганлиги учун ЭКИХнинг 3 баравари миқдоридаги бож ставкаси билан тўлдирилди.

СОТИШ ТАРТИБИ ЎЗГАРТИРИЛДИ

Иқтисодий вазирлиги, Молия вазирлиги, Давлат солиқ кўмитаси, Марказий банк бошқарувининг қарори (АВ томонидан 20.03.2012 йилда 1390-1-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан Айрим турдаги акцизли товарларни ишлаб чиқариш ва сотишнинг ҳисоби тизими тўғрисидаги вақтинчалик низомга ўзгартиришлар киритилди.

Улар билан алкогольли маҳсулотлар, тамаки маҳсулотлари, ўсимлик мойи ва янги енгил автомобилларни реализация қилиш тартиби аввалроқ қабул

қилинган меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларга мувофиқлаштирилган. Чунончи, белгиланишича, алкогольли маҳсулотни импорт қилиш ва улгуржи сотиш фақатгина улгуржи савдо қилишга лицензияси бўлган юридик шахслар томонидан амалга оширилади. Бунда улар импорт қилган алкогольли маҳсулот алкогольли маҳсулот билан чакана савдо қилиш ҳуқуқига доир рухсат гувоҳномасига ҳамда фискал хотирани назорат-касса машиналари билан жиҳозланган турғун савдо шохобчалари (заллари)га эга бўлган юридик шахсларгагина сотилади (олдин ушбу меъёр юридик шахс улгуржи савдо қилиш ҳуқуқига доир рухсат гувоҳномасига эга бўлиши мажбуриятини ўз ичига олган).

Тамаки маҳсулоти, шунингдек ўсимлик мойини импорт қилиш ва улгуржи сотишга нисбатан худди шундай талаб ҳам амалдаги қонунчиликка мувофиқлаштирилган.

Автомобиллар сотилиши ҳам тартибга солинган. Энди мамлакатимизда ишлаб чиқарилган янги енгил автомобилларни фақатгина юридик шахс бўлган ва ишлаб чиқарувчи корхона билан тегишли битим тузган расмий

дилерлар, янги импорт автомобилларини эса – фақатгина юридик шахслар – уларни ишлаб чиқарган корхоналарнинг расмий дилерлари сота оладилар. 2012 йил 30 мартдан кучга кирди.

ЭКСПОРТ ҚИЛУВЧИЛАРГА ЯНГИ ИМТИЁЗЛАР

Президентнинг 26.03.2012 йилдаги ПҚ-1731-сон қарори билан экспорт қилувчи корхоналарни рағбатлантиришни кучайтириш ва рақобатбардош маҳсулотларни экспортга етказиб беришни кўпайтиришга доир қўшимча чора-тадбирлар қабул қилинди. Қарор билан товар (иш, хизмат) ишлаб чиқарувчи маҳаллий корхоналарга халқаро молия институтлари, донор мамлакатлар, хорижий давлатлар ҳукуматлари, бошқа норезидентлар маблағлари ҳисобидан Ўзбекистон Республикаси ҳудудида амалга ошириладиган лойиҳалар бўйича халқаро тендерларда хорижий қатнашчилар билан тенг шароитларда, жумладан ишлаб чиқарилган товар (иш, хизмат)ларни етказиб беришга чет эл валютасида шартномалар тузган ҳолда иштирок этиш ҳуқуқи берилди. Маҳаллий ишлаб чиқариш корхоналари Ўзбекистон Республикаси ҳудудида фойдаланиш назарда тутилган ўзида ишлаб чиқарилган товар (иш, хизмат)ларни ет-

казиб беришга тўғридан-тўғри битимлар шартида норезидентлар билан хорижий валютада шартномалар тузиш ҳуқуқига эга. Мазкур шартномалар фақат хизмат кўрсатаётган ваколатли банкда ҳисобга қўйилган ва экспорт қилувчи корхоналар учун бўлганидек солиқ имтиёзлари берилган ҳолда экспорт шартномаларига тенглаштирилади.

2012 йил 1 апрелдан бошлаб янги қурилиш, мавжуд ишлаб чиқаришларни мо-

4-бетда

2-бетда

ЯНГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ

1-бетда

дернизациялаш ва технологик янгилашга валюта кредитлари бўйича асосий қарзни қайтаришга жорий тўловлар бўйича йўналтирилайдиган валюта тушуми қисмини ваколатли банкларга мажбурий сотишдан асосий қарз батамом тўлаб бўлинган муддатга қадар озод қилинди.

Қарорга мувофиқ микрофирмалар ва кичик корхоналарга сифатли бошқариш тизимларини жорий этиш, маҳсулотларнинг халқаро стандартларга мувофиқлигини сертификатциядан ўтказиш, шунингдек лаборатория тестлари ва синовларини ўтказиш комплексларини харид қилишга йўналтирилайдиган маблағлар суммасига ягона солиқ тўлови бўйича солиқ солинадиган базани камайтириш тартиби татбиқ этилади.

Тижорат банкларига экспорт операциялари бўйича факторинг хизматларини амалга оширишнинг чекланган муддатини 60 кундан 90 кунга узайтирган ҳолда экспорт операциялари бўйича факторинг хизматларини амалга ошириш ҳажмини кенгайтириш тавсия этилди.

ҲУҚАРОЛАРНИНГ АЙРИМ ТОИФАСИ БАНДЛИГИНИНГ ҚЎШИМЧА КАФОЛАТЛАРИ РЕЖАЛАШТИРИЛДИ

Вазирлар Маҳкамасининг 26.03.2012 йилдаги 82-сон қарори билан Ўзбекистон Республикаси томонидан ратификация қилинган Зўрлаб ишлатиш ёки мажбурий меҳнат тўғрисидаги конвенцияни ҳамда Болалар меҳнатининг оғир шакллари тақиқлаш ва йўқ қилишга доир шошилиш чоралар тўғрисидаги конвенцияни 2012–2013 йилларда амалга ошириш бўйича қўшимча тадбирлар режаси тасдиқланди.

Режада ўрта махсус, касб-хунар ва олий таълим муассасаларининг давлат грантлари бўйича таълим олаётган битирувчиларини ишга жойлаштиришнинг қўшимча кафолатлари тўғрисидаги нормалар, шунингдек олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасаларида таълим олаётган шахсларнинг ўриндошлик бўйича ишлаш тартиби ва шартлари тўғрисидаги Меҳнат кодексининг нормаларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилиши назарда тутилган. Тадбирларни ўтказиш доирасида одам савдоси қурбонлари, ёш мутахассислар, меҳнат бозоридан тенг шароитларда рақобатлашишга қодир бўлмаган бошқа шахслар учун ишга жойлаштириш бўйича қўшимча кафолатлар жорий этилиши (иш ўринларини захиралаштириш)ни назарда тутувчи «Аҳолини иш би-

лан таъминлаш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги қонун лойиҳасини ишлаб чиқиш режалаштирилмоқда. Бундан ташқари, ишлаб чиқариш амалиётини ўтаётганда ўқувчилар учун меҳнатни муҳофаза қилиш шарт-шароитларига риоя қилмаганлик учун иш берувчилар ва ходимларнинг жавобгарлигини кучайтиришни ва вояга етмаганлар учун меҳнатнинг хавфсиз шарт-шароитларини таъминлашни назарда тутувчи «Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги қонунга ўзгартириш ва қўшимчалар киритилиши назарда тутилган.

Зўрлаб ишлатиш ёки мажбурий меҳнат тўғрисидаги конвенция ҳамда Болалар меҳнатининг оғир шакллари тақиқлаш ва йўқ қилишга доир шошилиш чоралар тўғрисидаги конвенцияни амалга ошириш учун:

мактабларда (юқори синфлар ўқувчилари учун), лицейлар ва коллежларда вояга етмаган болаларнинг ҳуқуқларини ва Халқаро меҳнат ташкилотининг Ўзбекистон томонидан ратификация қилинган конвенциялари қоидаларини ўрганишга йўналтирилган кичик ихтисосли ўқув дастурлари ишлаб чиқилади ва жорий этилади;

ўқувчиларнинг дарсларга мунтазам қатнашмаслигининг ҳар бир ҳолатини аниқ муҳокама қилган ҳолда таълим муассасаларида ўқувчиларнинг ўқув машғулотларига қатнашишини назорат қилиш кучайтирилади ҳамда ўқувчиларнинг ўқув машғулотларига тўлиқ қатнашишини ва ўқувчилар контингенти сақланишини таъминлаш бўйича барча зарур чора-тадбирларни кўриш учун таълим муассасалари раҳбарларининг шахсий масъулияти ўрнатилади;

оилада болаларга нисбатан зўравонликнинг олдини олиш мақсадида нобоп оилалардан бўлган болалар устидан мунтазам мониторинг олиб борилиши ташкил этилади ва амалга оширилади ҳамда пахта йиғим-терими ишларида умумтаълим мактаблари ўқувчиларининг мажбурий меҳнатидан фойдаланишга йўл қўймаслик учун жойларда мониторинг олиб борилади.

ТИББИЁТ ЛИЦЕНЗИЯЛАРИНИ БЕРИШ ТАРТИБИ ЎЗГАРДИ

Вазирлар Маҳкамасининг 29.03.2012 йилдаги «Тиббий фаолиятни лицензиялаш тартибини такомиллаштириш тўғрисида» 92-сон қарори билан Тиббий

фаолиятни лицензиялаш тўғрисидаги низом ва Хусусий тиббиёт муассасаларига лицензия бериладиган тиббий фаолият ихтисосликлари турларининг рўйхати янгиланди.

Янгиланган Низом билан аввал назарда тутилган лицензия олиш учун зарур ҳужжатлар рўйхатига ходимлар учун тиббий маълумот тўғрисидаги дипломнинг нусхаси ва марказлаштирилган стерилизация бўлими (МСБ)нинг мавжуд бўлишини талаб қиладиган ихтисосликлар бўйича тиббий фаолиятни лицензиялашда стерилизация асбоб-ускуналарида ишлашга рухсат бериш тўғрисидаги гувоҳнома, шунингдек лицензия талабгорида унга мулк ҳуқуқи билан ёки бошқа қонуний асосда тегишли бўлган тиббий фаолиятни амалга ошириш учун биноларнинг мавжудлигини тасдиқлайдиган ҳужжатлар қўшилди. Бундан ташқари, Низомда лицензияни қайта расмийлаштиришда ёки филиал очилган (ёпилган), тиббий фаолиятни амалга ошириш жойи, муассаса тури, ихтисослашув турлари ва кўрсатиладиган тиббий хизматлар ҳажми ўзгарган ҳолларда лицензия битимини қайта расмийлаштириш тартиби аниқ белгиланган. Янгиланган Низом шунингдек лицензия битимини қайта расмийлаштириш учун зарур ҳужжатлар рўйхатини ўз ичига олади.

Хусусий тиббиёт муассасаларига лицензия бериладиган тиббий фаолият ихтисосликлари турларининг рўйхати 70 дан 50 га қисқартирилди. Олдин амал қилган рўйхатдан қуйидаги тиббий фаолият ихтисосликлари турлари чиқариб ташланди:

- Акушерлик ва кичик оператив гинекология
- Болалар ва ўсмирлар гинекологияси (операциясиз)
- Болалар эндокринологияси (операциясиз)
- Гериятрия
- Клиник фармакология
- Кардиохирургия (маслаҳат-диагностика ёрдами)
- Томир хирургияси (маслаҳат-диагностика ёрдами)
- Жағ-юз хирургияси (маслаҳат-диагностика ёрдами)
- Экстракорпорал детоксикация
- Нейрохирургия (маслаҳат-диагностика ёрдами)
- Болалар урологияси (операциясиз)
- Анестезиология ва реаниматология (фақат рухсат берилган операциялар бўйича)
- Травматология
- Болалар травматологияси
- Болалар кардиологияси ва ревматологияси
- Болалар гастроэнтерологияси
- Болалар нефрологияси
- Болалар пульмонологияси
- Болалар хирургияси (маслаҳат-диагностика ёрдами)
- Болалар анестезиологияси ва реаниматологияси (фақат рухсат берилган операциялар бўйича)
- Болалар неврологияси

Неонатология
Парадонтология.
Рўйхатга илгари назарда тутилмаган янги ихтисослик тури – болалар стоматологияси киритилди.

Соғлиқни сақлаш вазирлигига ишлаб турган хусусий тиббиёт муассасаларига илгари берилган лицензияларни Хусусий тиббиёт муассасаларига лицензия бериладиган тиббий фаолият ихтисосликлари турларининг рўйхатига мувофиқлиги юзасидан 3 ой муддатда хатловдан ўтказиш ҳамда лицензияловчи орган ҳисобидан қайта расмийлаштириш ёки белгиланган талабларга жавоб бермайдиган айрим лицензияларнинг фаолиятини тўхтатиш бўйича зарур чора-тадбирлар кўриш топширилди.

ШАХСИЙ ЁРДАМЧИ ХЎЖАЛИКЛАР УЧУН МИКРОКРЕДИТЛАР

Марказий банк бошқарувининг қарори (АВ томонидан 20.03.2012 йилда 2344-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан Тижорат банклари томонидан шахсий ёрдамчи хўжаликларга қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш учун микрокредитлар бериш тартиби тўғрисидаги низом тасдиқланди.

Низомга мувофиқ, шахсий ёрдамчи хўжалик деганда, шаҳарча, қишлоқ, овулларда яшовчи фуқароларга мерос қилиб қолдирилайдиган умрбод эгалик қўлуқ ҳуқуқи асосида уй-жой қуриш учун берилган участкаларнинг бир қисми – томорқада оила аъзоларининг шахсий меҳнати асосида оила эҳтиёжлари учун деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини етиштириш ҳамда оила эҳтиёжидан ортиқчасини деҳқон бозорларида сотиш билан шуғулланадиган оилавий хўжалик тушунилади.

Микрокредитлар қайтариш муддатини узайтириш ҳуқуқисиз ЭКИХнинг 100 бараваригача миқдорда:

мевали дарахтлар ва узум кўчатлари сотиб олиш учун – 1 йиллик имтиёзли давр билан 3 йилгача бўлган муддатга; уруғликлар, минерал ўғитлар ва ўсимликларни кимёвий ҳимоя қилиш воситаларини сотиб олиш, ихчам иссиқхоналар ташкил этиш ҳамда паррандачилик ва асаларичиликни ривожлантириш учун – 6 ойлик имтиёзли давр билан 2 йилгача бўлган муддатга берилади.

Микрокредитлардан фойдаланганлик учун фоиз ставкаси миқдори Марказий банкнинг қайта молиялаш ставкаси даражасидан юқори бўлмаслиги керак. Микрокредит олиш учун шахсий ёрдам-

УШБУ СОНДА:

- ✓ **ИЖТИМОЙ ТАЪМИНОТ**
– Аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлашнинг самарали механизми
1, 4-5-бетлар
- ✓ **ҚОНУНЧИЛИКДАГИ ЯНГИЛИКЛАР**

- Янги ҳужжатларни тақдим этамиз
1-3-бетлар
- ✓ **БУХГАЛТЕРГА ЁРДАМ**
– Интеллектуал мулк дебети ва кредити
– Тўғри ҳада қилинг
6-7-бетлар

- ✓ **КАДРЛАР БЎЛИМИ**
– Адвокат қайси манбадан маош тўлайди?
– Ишдан бўшаши ҳақида огоҳлантирилган ходимга компенсация тўлаш
8-бет

ИНТЕЛЛЕКТУАЛ МУЛК ДЕБЕТИ

«Интеллектуал мулк объектлари» атамаси маҳаллий тадбиркорлар учун одадий бўлиб қолди. Уларни бошқа маҳсулотлар ёки хизматлар билан рақобатда яратишади, қўллашади, фойдаланишади. Бухгалтер эса ушбу номоддий активларни тўғри ҳисобга олиш ва уларга солиқ солиш тадоригини кўриши керак.

НОЁБ ТОВАР МЕЗОНЛАРИ

Интеллектуал мулк объектларининг ҳуқуқий табиати Фуқаролик кодекси (ФК)нинг 1031–1111-моддалари билан, уларнинг бухгалтерия ҳисоби ва молиявий ҳисоботда акс этти-

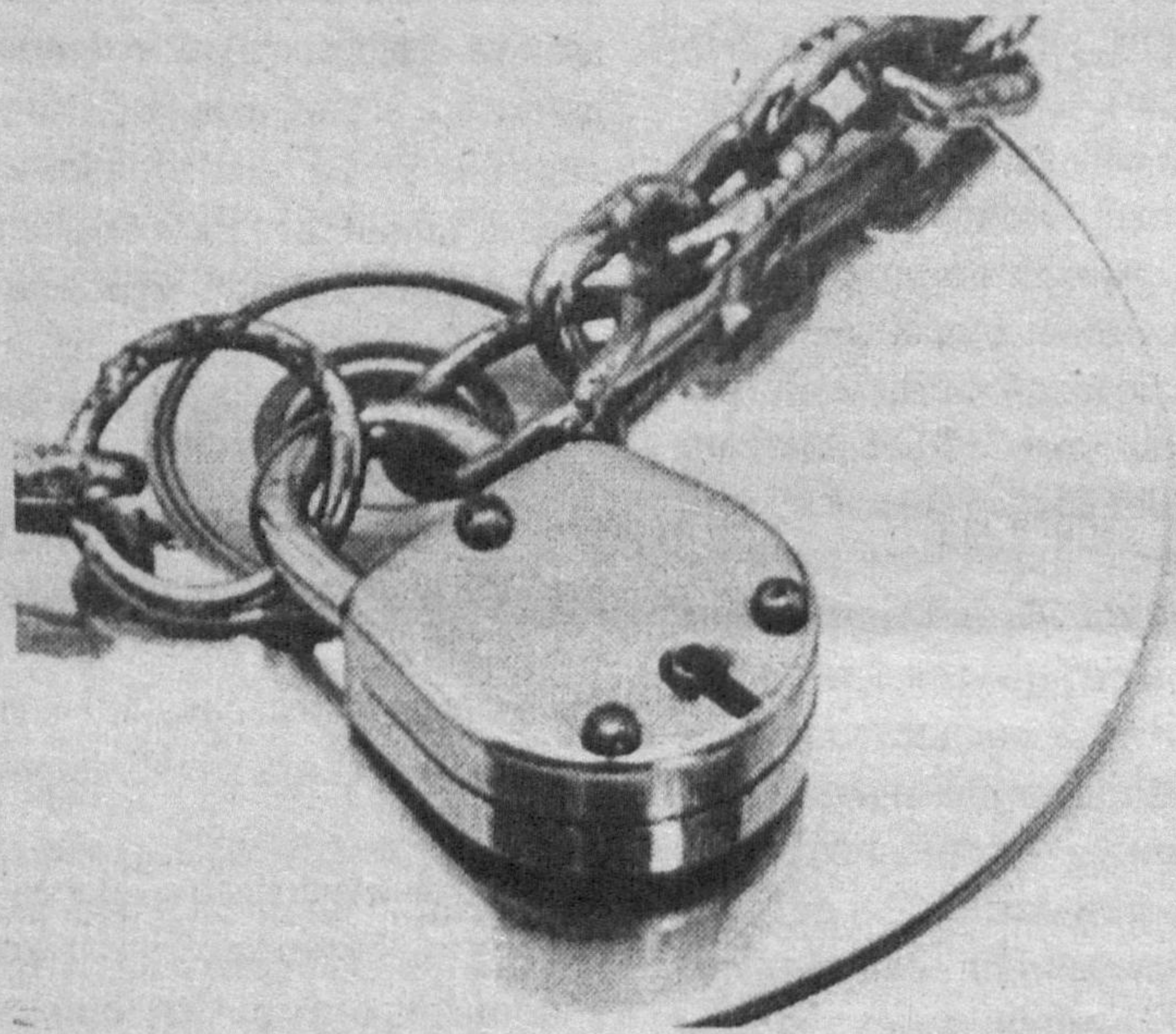
товар белгилари (хизмат кўрсатиш белгилари);

товарлар чиқарилган жой номи;

• ФКда ёки бошқа қонунларда назарда тутилган ҳолларда интеллектуал фаолиятнинг бошқа натижалари ҳамда фуқаролик муомаласи иштирокчиларининг, товарлар ва хизматларнинг хусусий аломатларини акс эттирувчи воситалар.

7-сон БХМС интеллектуал мулк объектларини номоддий активлар деб эътироф этади. Бунда уларни бундай деб эътироф этиш учун бир вақтнинг ўзида қуйидаги шартлар бажарилиши керак:

а) моддий-ашёвий тузилиш (шакл)га эга бўлмаслиги;

рилишининг услубий асослари эса 7-сон БХМС «Номоддий активлар»¹, 21-сон БХМС «Бухгалтерия ҳисоби ҳисобварақлар режаси ва уни қўллаш бўйича Йўриқнома»² билан белгиланган.

ФКнинг 1031-моддасига мувофиқ **интеллектуал мулк объектлари** жумласига қуйидагилар кирилади:

• интеллектуал фаолият натижалари:

фан, адабиёт ва санъат асарлари;

ижролар, фонограммалар, эфир ёки кабель орқали кўрсатув ёхуд эшиттириш берувчи ташкилотларнинг кўрсатувлари ёки эшиттиришлари;

электрон ҳисоблаш машиналари учун дастурлар ва маълумотлар базалари;

ихтиролар, фойдали моделлар, саноат намуналари;

селекция ютуқлари;

ошкор этилмаган ахборот, шу жумладан ишлаб чиқариш сирлари (ноу-хау);

• фуқаролик муомаласи иштирокчиларининг, товарлар, ишлар ва хизматларнинг хусусий аломатларини акс эттирувчи воситалар:

фирма номлари;

д) идентификациялаш имконияти. Идентификациялаш шарти мезонларидан бири – НМАни корхонадан ажратиш ва унинг шартномавий ҳамда бошқа юридик ҳуқуқлардан, ушбу ҳуқуқлар бериладиган ёки корхонадан ажратиладиган бўлишидан қатъи назар ёхуд бошқа ҳуқуқлар ва мажбуриятлардан юзага келиши мавжудлигида бажарилади.

7-сон БХМСда номоддий активларга қуйидагилар киритилган:

патент эгасининг ихтиро, саноат намуналари ва фойдали моделларга бўлган мутлақ ҳуқуқи;

муаллиф ёки бошқа ҳуқуқ эгасининг ЭХМ учун дастурлар ва маълумотлар базаларига бўлган мутлақ ҳуқуқи;

муаллиф ёки бошқа ҳуқуқ эгасининг интеграл микросхемаларнинг топологияларига бўлган мутлақ ҳуқуқи;

ҳуқуқ эгасининг товар белгиси ва хизмат кўрсатиш белгисига бўлган мутлақ ҳуқуқи, шунингдек товар ишлаб чиқарилган жой номидан фойдаланиш ҳуқуқи;

ҳуқуқ эгасининг селекция ютуқларига бўлган мутлақ ҳуқуқи.

Агар корхонага унга доир мутлақ ҳуқуқлар тегишли бўлса, у интеллектуал мулк объектини номоддий актив сифатида эътироф этади. Яъни интеллектуал фаолият натижалари ёки индивидуаллаштириш воситаларига доир мулк ҳуқуқлар эгасига бундай объектдан исталган шаклда ва ҳар қандай усул билан қонуний фойдаланишнинг мутлақ ҳуқуқи тегишлидир.

Номоддий активлар таркибига корхона ходимларининг интеллектуал ва ишбилармонлик ҳислатлари, уларнинг малакаси ва меҳнатга қобиллиги киритилмаслиги керак, чунки улар ўз ифодачиларидан ажралмас бўлиб, уларсиз ишлатилиши мумкин эмас.

ҲАММАСИНИ ҲИСОБГА ОЛИШ КЕРАК

Агар актив номоддий актив сифатида эътироф этилса, бухгалтер баҳолаш ва бухгалтерия ҳисоби ҳисобварақларига кирим қилиш учун барча ҳужжатларга: зарурат бўлганда Ўзбекистон Интеллектуал мулк агентлигида рўйхатдан ўтказилган интеллектуал мулк объектга ҳуқуқни бериш шартномаси (учинчи шахслар фойдасига воз кечиш шартномаси), ҳисобварақ-фактура, қабул қилиш-топшириш далолатномаси ва бошқаларга эга бўлиши керак.

Номоддий активларни ҳисобга

қабул қилиш (фойдаланишга топшириш) 0410–0490-ҳисобварақлар дебети бўйича 0830-«Номоддий активларни харид қилиш» ҳисобварағи билан корреспонденцияда акс эттирилади. Улар қуйидагиларни ўз ичига оладиган дастлабки қиймат бўйича қабул қилинади:

ҳуқуқдан воз кечиш (сотиб олиш) шартномасига мувофиқ ҳуқуқ эгаси (сотувчи)га тўланган суммалар;

ҳуқуқ эгасининг мутлақ ҳуқуқидан воз кечиши (сотиб олиш) муносабати билан амалга оширилган рўйхатдан ўтказиш йиғимлари, давлат божлари, патент божлари ва бошқа шунга ўхшаш тўловлар;

божхона божлари ва йиғимлари;

номоддий активларни сотиб олиш муносабати билан тўланадиган солиқлар ва йиғимлар суммалари (агар улар қопланмаса);

номоддий активларни сотиб олиш билан боғлиқ ахборот ва маслаҳат хизматлари учун тўланган суммалар;

номоддий активлар улар орқали сотиб олинган воситачиларга тўланадиган ҳақлар;

номоддий активларни етказиб бериш (яратиш) таваккалчилигини суғурталаш бўйича харажатлар;

активдан мақсадга кўра фойдаланиш учун уни яроқли ҳолатга келтириш билан бевосита боғлиқ бошқа харажатлар.

Номоддий активларнинг ҳар бир объектга бухгалтерия бир нусхада НМА-1 «Номоддий активларни ҳисобга олиш карточ-

каси» шаклини очади. У корхонанинг НМАга ҳуқуқини тасдиқлайдиган ҳужжатлар асосида тўлдирилади.

Номоддий активларнинг ҳисоб сиёсати кам деганда қуйидаги қоидаларни белгилаши керак:

ҳақ эвазига харид қилинган мазкур объектларни баҳолаш усуллари;

уларни қайта баҳолаш ва кадр-сизланиши қисмида номоддий активларни кейинчалик баҳолаш тартиби;

компаниянинг интеллектуал мулкни инвентаризациялаш ва унинг натижаларини бухгалтерия ҳисобида акс эттириш тартиби;

номоддий активларнинг мавжудлиги ва ҳаракатини ҳисобга олувчи бирламчи ҳужжатлар шакллари ва уларни расмийлаштириш тартиби;

интеллектуал мулк объектлари – НМАни амортизациялаш усуллари ва бошқалар.

Номоддий активлар қиймати амортизацияни ҳисоблаб ёзиш йўли билан сўндирилади, у фойдали хизмат муддати мобайнида корхона харажатларига амортизация ажратмалари тарзида мунтазам равишда тақсимланади. Унинг мобайнида корхона активдан фойдаланадиган вақт даври ёки корхона ундан фойдаланиб олишни мўлжаллаётган маҳсулот (ишлар ва хизматлар)нинг тахмин қилинаётган миқдори (ҳажми) ана шундай фойдали хизмат муддатиدير.

Фойдали хизмат муддати номоддий актив бухгалтерия ҳисобига қабул қилинганда қуйидагилардан келиб чиқиб белгиланади: патент, гувоҳнома ва Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларига кўра номоддий активлардан фойдаланишнинг бошқа чекловлари амал қилган муддати;

унинг мобайнида корхона иқтисодий наф (даромад) олиши мумкин бўлган ушбу объектдан фойдаланишнинг кутилаётган муддати.

Фойдали хизмат муддатини аниқлаш мумкин бўлмаган номоддий активлар бўйича амортизация ажратмаларининг нормалари беш йилга белгиланади. Бироқ бунда у номоддий активдан фойдаланишга тайёр пайтдан бошлаб корхонанинг фаолият муддатидан кўп бўлиши мумкин эмас. Улар амортизациясининг ҳисоблаб ёзилган суммаси (0510–0590-ҳисобварақлар кредити) ишлаб чиқариш харажатлари (муомала чиқимлари, маъмурий харажатлар, капитал қўйилмалар)ни ҳисобга олиш ҳисобварақлари дебетига киритилади.

Шуни ҳам таъкидлаш лозимки, номоддий активлар юридик шахсларнинг мол-мулк солиғи солинадиган объект ҳисобланади (агар ушбу солиқ бўйича имтиёзлар мавжуд бўлмаса). Солиқ солинадиган база НМА объектларининг ўртача йиллик қолдиқ

ВА КРЕДИТИ

қийматидан келиб чиқиб белгиланади, ҳисобот даври ҳар бир ойнинг охири кунда солиқ солиш объектларининг қолдиқ қийматларини (ўртача йиллик қийматларини) қўшиш чоғида олинган сумманинг 1/12 қисми сифатида ўсиб боровчи яқун билан ҳисобланади. Қолдиқ қиймат НМанинг дастлабки (тиклаш) қиймати билан корхонанинг ҳисоб сиёсати белгиланган усуллардан фойдаланиб ҳисобланган амортизация миқдори ўртасидаги фарқ сифатида белгиланади.

ИХТИРОНИ БОШҚА ШАХСГА БЕРИШ ОҚИБАТЛАРИНИ ҲИСОБЛАШ КЕРАК

Интеллектуал мулк объектга мутлақ ҳуқуқнинг эгаси уни бошқа шахсга тўлиқ ёки қисман эгаллаш, ушбу объектдан фойдаланишга рухсат бериш, уни бошқа тарзда тасарруф этишга ҳақлидир. Бошқа шахслар интеллектуал мулк объектларидан фақат ҳуқуқ эгасининг розилиги билан фойдаланишлари мумкин, унга объектларга доир мутлақ ҳуқуқ тегишлидир.

Интеллектуал фаолият натижасидан фойдаланиш ҳуқуқини бошқа шахсга беришнинг кенг тарқалган бир нечта усули мавжуд:

- объектни бошқа шахсга ўтказиш тўғрисида шартнома;
- муаллифлик буюртмаси;
- патентга доир ҳуқуқни бериш (патентни бошқа шахсга ўтказиш) тўғрисида шартнома;
- тижорий концессия шартномалари;
- товар белгисига доир ҳуқуқни бериш тўғрисида шартнома;
- буюртма бўйича ЭХМ учун дастурлар ва маълумотлар базаларини яратиш бўйича лицензия битими ёки шартнома ва бошқалар.

НМА – интеллектуал мулк объектларини топшириш тўғри-

сида шартномалар (битимлар) тузилганда ФК IV бўлимининг қоидаларига амал қилиш, шунингдек уларни зарур ҳолларда Интеллектуал мулк агентлигида рўйхатдан ўтказишни унутмаслик керак.

Бухгалтерия ҳисобида НМА активларининг чиқиб кетишини Номоддий активларни баланسدан чиқариш тартиби тўғрисидаги низомга³ мувофиқ 9220-«Бошқа активларнинг чиқиб кетиши» ҳисобварағида акс эттириш керак. Бунда ёзув ёйиқ ҳолда қайд этилади:

9220-«Бошқа активларнинг чиқиб кетиши» ҳисобварағи дебети бўйича – номоддий активларни ҳисобга олиш ҳисобварағида ҳисобга олинган объектнинг дастлабки қиймати ва уларнинг чиқиб кетиши билан боғлиқ харажатлар;

9220-«Бошқа активларнинг чиқиб кетиши» ҳисобварағи кредити бўйича – ҳисоблаб ёзилган амортизация ажратмаларининг суммаси, шунингдек номоддий объектларнинг чиқиб кетаётган объектини қайта баҳолаш сальдоси (агар у қайта баҳоланган бўлса).

Номоддий активларни реализация қилишдан тушум 9220-ҳисобварақ кредити бўйича 4010-«Харидорлар ва буюртмачилардан олинган ҳисобварақлар» ҳисобварағи билан корреспонденцияда акс эттирилади.

9220-«Бошқа активларнинг чиқиб кетиши» ҳисобварағи бўйича дебет сальдоси (зарар) жорий ҳисобот даврида 9430-«Бошқа операцион харажатлар» ҳисобварағига, кредит сальдоси (фойда) эса 9320-«Бошқа активларнинг чиқиб кетишидан фойда» ҳисобварағига ҳисобдан чиқарилади.

Молиявий натижалар (фойда ёки зарар) номоддий активларнинг чиқиб кетишидан олинган даромаддан уларнинг қолдиқ

(баланс) қиймати, билвосита солиқлар ва уларнинг чиқиб кетиши билан боғлиқ харажатларни чегириш йўли билан аниқланади. Молиявий натижани аниқлаш чоғида номоддий активни қўшимча баҳолаш сальдоси «Бошқа активларнинг чиқиб кетиши» ҳисобварағи кредитига НМани реализация қилишдан олинган даромад сифатида киритилиб, айна вақтда «Узоқ муддатли активларни қайта баҳолаш бўйича тузатишлар» ҳисобварағи бўйича резерв капитал камайтирилади. Бунда олинган фойда фойда солиғи ва ягона солиқ тўловини ҳисоблаб чиқараётганда солиқ солинадиган базага киритилади.

Агар интеллектуал мулк объектга мутлақ ҳуқуқнинг ҳуқуқий эгаси бошқа шахсга ундан лицензия шартномасига кўра фойдаланишга рухсат берса, унинг номоддий активга доир мутлақ ҳуқуқлари сақланади ва объект баланسدан ҳисобдан чиқарилмайди. Фойдаланишга тақдим этилган номоддий активлар бўйича амортизацияни ҳуқуқ эгаси бўлган корхона ҳисоблаб ёзади.

Номоддий активлар объектларидан фойдаланиш ҳуқуқи учун роялти деб номланадиган бир марталик ва даврий тўловлар белгиланиши мумкин. Роялти кўринишидаги даромадлар ҳисоблаб ёзиш усули бўйича эътироф этилиши керак. Улар, агар дастурлар, патентлар ва бошқа шу сингари мол-мулкдан фойдаланиш ҳуқуқларини тақдим этиш бўйича операциялар асосий фаолият тури ҳисобланмаса, бошқа даромадлар таркибида ҳисобга олинади (9510-«Роялти кўринишидаги даромадлар» ҳисобварағи). Акс ҳолда мазкур даромадлар 9030-«Ишлар бажариш ва хизматлар кўрсатишдан даромадлар» ҳисобварағи бўйича хизматларни реализация қилишдан олинган даромадлар сифатида қаралади.

Юлий НАБОКОВ,
экспертимиз.

ТЎҒРИ ҲАДЯ ҚИЛИНГ

ЁКИ МОЛ-МУЛК ТЕКИНГА БЕРИЛГАНДА СОЛИҚ СОЛИШ ТЎҒРИСИДА

Бизнинг МЧЖ балансида 2009 йилда харид қилинган учта автомашина бор.

Улардан бирини учинчи шахсга текинга беришимиз мумкинми? Агар мумкин бўлса, бизни қандай солиқ оқибатлари кутади (МЧЖ ягона солиқ тўлови тўловчиси) ва бунинг учун қандай ҳужжатлар керак?

– Сиз корхонангизга тегишли бўлган мол-мулкни ўз хоҳишингизга кўра тасарруф қилишингиз, шу жумладан текинга беришингиз ҳам мумкин. Бироқ агар мазкур битим йирик битимлар сирасига кирса, яъни берилаётган автомобилнинг қиймати жамият мол-мулкнинг битим тузилганлиги тўғрисида қарор қабул қилинган кундан олдинги охири ҳисобот даври учун бухгалтерия ҳисоботи маълумотлари асосида белгиланган қийматининг 25%идан ошса (агар уставда йирик битимнинг янада юқори миқдори назарда тутилган бўлмаса), уни тузиш тўғрисидаги қарор жамият иштирокчиларининг умумий йиғилиши томонидан қабул қилиниши керак (6.12.2001 йилдаги «Масъулияти чекланган ҳамда қўшимча масъулиятли жамиятлар тўғрисида» 310-II-сон Қонуннинг 44-моддаси).

Автомобилни текинга бериш ҳада шартномаси билан расмийлаштирилади, у Вазирлар Маҳ-

камасининг «Автомобилтранспорт воситаларини сотиб олиш, улардан фойдаланиш ва уларни бошқа шахсга беришни тартибга солишга доир қўшимча чоратадбирлар тўғрисида» қарорига (7.03.2006 йилдаги 38-сон) асосан нотариал тасдиқланиши керак. Автомобиль текинга берилаётганда албатта асосий воситалар объектини қабул қилиш топшириш далолатномаси ва ҳисобварақ-фактура расмийлаштирилади.

Солиқ оқибатларига келганда, Солиқ кодекси (СК) 355-моддасига кўра, солиқ солинадиган базага ягона солиқ тўлови ҳисобкитоби чоғида асосий воситалар чиқиб кетишидан олинган даромадлар киритилади. Асосий воситалар қолдиқ қиймати бўйича текинга берилганида ЯСТга доир солиқ оқибатлари берилаётган объект илгари қўшимча баҳоланган тақдирдагина, яъни қайта баҳолаш сальдоси берилаётган активнинг қолдиқ қийматидан ошганда юзага келиши мумкин. Тўлиқ амортизацияланган асосий воситаларни беришдан олинган фойда бундан мустасно – унга СК 356-моддаси биринчи қисмининг 7-бандига асосан ЯСТ солинмайди.

Жавобни «Норма Эксперт» мутахассислари тайёрладилар.

Реклама

«НОМБУР-AUDIT» МЧЖ

ЎзР МВнинг 25.10.2009 йилдаги 00614-сон лицензияси

давлат улуши 50% бўлган барча хўжалик юритувчи субъектларда Миллий ва Халқаро аудит стандартларига мувофиқ АУДИТОРЛИК ТЕКШИРУВЛАРИ

Барча малакали хизматларни кўрсатамиз

Аудиторлик компанияси 5 та САР халқаро сертификати, шу жумладан солиқ маслаҳатчиларига эга

Манзил: Қарши ш., Ўзбекистон кўч., 49

Тел.: (8 375) 221 0586, (+99875) 112 0571

Филiaalлар:

Нукус ш., А.Тамур кўч., 120

Тел.: (8361) 222 7803, (+99861) 354 7571

Қумқўрғон ш., А.Навоий кўч., 28

Тел.: (+99876) 399 5330, 243 3560

Реклама

ЭЛЕКТРОН МАЪЛУМОТНОМА ТИЗИМИ

АМАЛИЙ БУХГАЛТЕРИЯ

Харид қилиш масалалари бўйича қуйидагиларга мурожаат қилинг:

Тошкент ш., Миробод тумани, Таллимаржон кўч., 1/1, 6-қават.

Тел./факс:(998 71) 283-23-74. E-mail: info@norma.uz, web:www.norma.uz

АДВОКАТ ҚАЙСИ МАНБАДАН МАОШ ТЎЛАЙДИ?

1. Адвокатлик бюросини очган адвокат бухгалтер, котиба ва фаррошликка ёлланган жисмоний шахсларга бюронинг гонорар пулидан маош тўлашга ҳақлими?

2. Адвокатлик бюросининг Адвокатлар уюшмасига тўлайдиган аъзолик бадаллари қандай ҳисоб-китоб қилинади?

Б.Ҳазратқулова,
Қарши шахри.

хонада ишлаган ҳолда адвокатлик фаолиятини амалга оширишга ҳақли. Адвокат ўз фаолиятини фақат битта адвокатлик тузилмасида амалга оширишга ҳақли.

Адвокатлик бюрolari, улар адлия органлари томонидан рўйхатдан ўтказилган кундан эътиборан юридик шахс мақомини олади.

Адвокатлик бюроси бундай фаолиятни яқка тартибда амалга ошириш учун адвокат томонидан таъсис этилган, нотижорат ташкилоти бўлган тузилмадир.

«Адвокатлик фаолиятининг кафолатлари ва адвокатларнинг ижтимоий ҳимояси тўғрисида»ги Қонуннинг 11-моддасида адвокатура нотижорат ташкилот бўлиб, фаолиятни ўз маблағлари ҳисобидан амалга ошириши белгиланган.

Ушбу модданинг 2-қисмида адвокатларнинг штатлари, мансаб окладлари, маъмурий-хўжалик харажатларининг сметалари молия органларида рўйхатдан ўтказилмаслиги ва иш ҳақи фонди банклар томонидан назорат қилинмаслиги қайд қилинган.

Шулардан келиб чиқиб, қолаверса, адвокатлик бюроси фуқаролар ва юридик шахсларга юридик ёрдам кўрсатганлик учун улардан тушадиган пул маблағлари (даромадлар) ҳамда қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа маблағлар ҳисобидан таъминланишини эътиборга олиб, адвокатлик бюрolari уларга керакли бўлган ходимлар билан меҳнат шартномаларини тузиш юзасидан чекловлар белгиланмаган.

2. Адвокатнинг даромад манбалари ва у тўлайдиган солиқлар ҳақида батафсил маълумот «Норма маслаҳатчи» газетасининг 2011 йил 29 декабрдаги 52 (337)-сонидан чоп этилган.

ИШДАН БЎШАШИ ҲАҚИДА ОГОҲЛАНТИРИЛГАН ХОДИМГА КОМПЕНСАЦИЯ ТЎЛАШ

Корхонамизда ишлаётган бир ходима 60 ёшдан, бошқа ходимлар (пенсия ёшига етмаган) Меҳнат кодекси 100-моддаси 2-қисмининг 1-бандига асосан 2012 йил 12 мартдан 2 ой ўтгач ишдан бўшатилиши тўғрисида огоҳлантирилдилар.

Ходимни ишдан бўшатишда қандай компенсация тўловлари амалга оширилади?

Пенсия ёшидаги ходим 2 ойлик огоҳлантиришнинг 1-ойида ишлади, агар 2-ойдан у билан меҳнат шартномаси бекор қилинса, ташкилот томонидан қандай компенсация тўланади?

Ташкилот бухгалтери.

– Меҳнат кодекси (МК) 100-моддаси 2-қисмининг 1-бандида ходимлар сони ёки штати қисқарганлиги ёхуд корхонанинг тугатилганлиги муносабати билан меҳнат шартномасини бекор қилиш тартиби белгиланган. Бу асос ходимнинг ёши билан боғлиқ эмас, чунки ходимнинг пенсия ёшига тўлганлиги ва қонун ҳужжатларига мувофиқ ёшга доир давлат пенсиясини олиш ҳуқуқининг мавжуд бўлиши МК 100-моддаси иккинчи қисмининг 7-банди билан бекор қилинади.

Ходимлар 2012 йилнинг 12 мартда огоҳлантирилган бўлса, 2012 йил 12 майдан кейин (2 ой ўтиб) меҳнат шартномаси юқорида қайд этилган асос бўйича (МКнинг 67, 101, 102, 103, 107, 108, 109, 110, 151-моддалари талабларини бажарган ҳолда) бекор қилиниши мумкин.

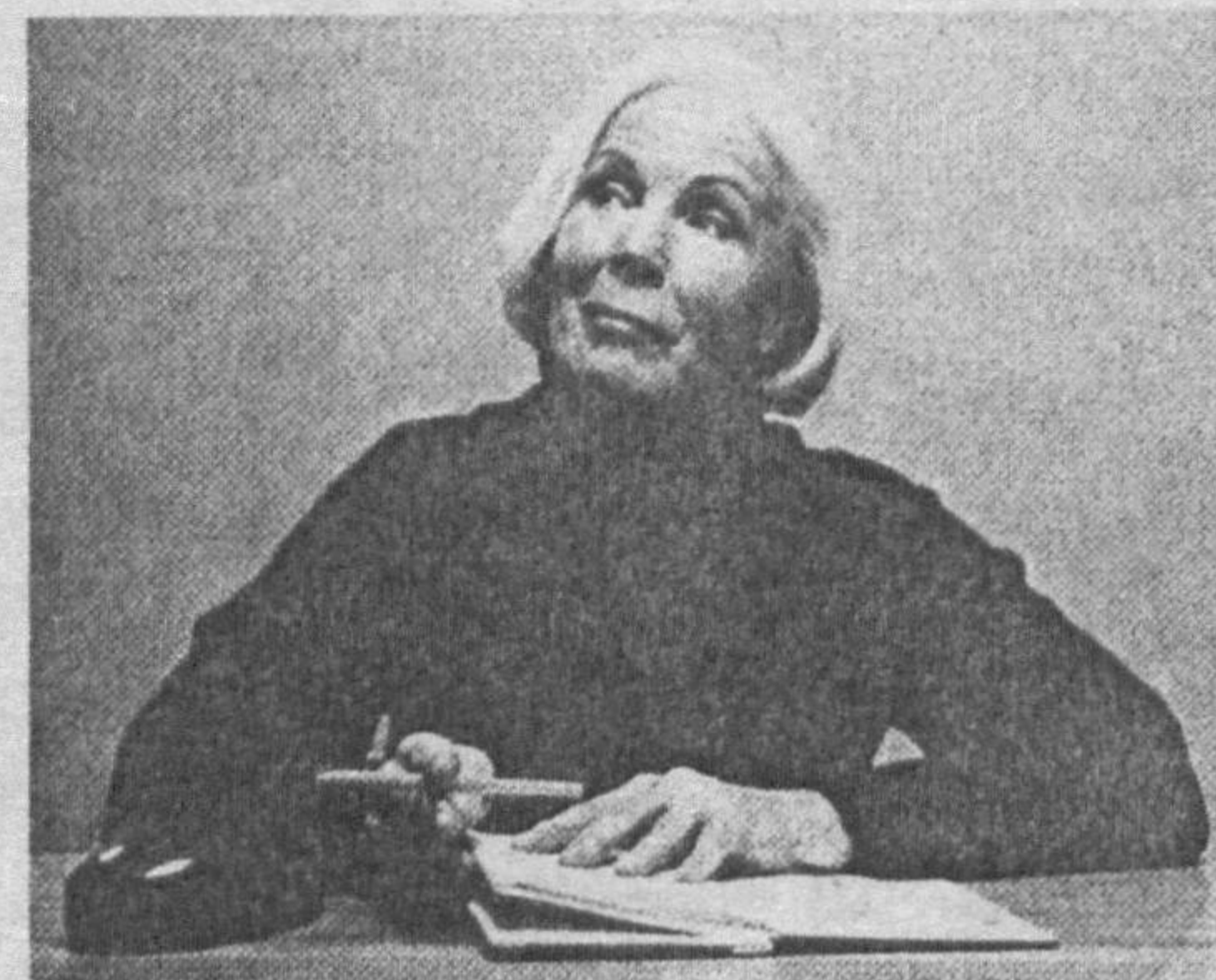
Ходимларни ишдан бўшатишда қуйидаги тўловлар амалга оширилади:

– ишдан бўшатиш нафақаси – ўртача ойлик иш ҳақи миқдоридан (МК, 109-модда);

– бўшатиш кунига тегишли иш ҳақи (МК, 110-модда);

– фойдаланилмаган барча таътиллار учун пуллик компенсация (МК, 151-модда);

– иш қидириш даврида (ишдан бўшайдиган давр мобайнида ходимларнинг ўртача ойлик иш ҳақи сақланиб қолади (бунда ходимга тўланган бир ойлик ишдан бўшатиш нафақаси ҳам қўшиб ҳисобга олинади);

– меҳнат шартномаси бекор қилинган кундан бошлаб ўн календарь кун мобайнида маҳаллий меҳнат органида қидираётган шахс сифатида рўйхатдан ўтсалар, маҳаллий меҳнат органи берган маълумотномага биноан (ишдан бўшайдиган сўнг) учинчи ой учун ҳам олдинги иш жойларидан ўртача иш ҳақи (МК, 67-модда).

Меҳнат шартномаси бекор қилинган ходимга компенсация тўлаш масаласи у айнан қайси модда билан ишдан бўшатирилганлигига боғлиқдир, чунки белгиланган имтиёزلардан фойдаланиш учун меҳнат шартномаси қайси асосларга кўра бекор қилинганлиги аҳамиятга эга.

Масалан, агар ходим ўз ташаббуси билан, яъни МКнинг 99-моддаси билан ишдан бўшайдиган бўлса, унга фақатгина бўшатиш кунига тегишли иш ҳақи (МК, 110-модда) ва фойдаланилмаган барча таътиллار учун пуллик компенсация (МК, 151-модда) тўланади.

Жавобларни эксперт-юрисгимиз Абдусалом РИСКУЛЛАЕВ тайёрлади.

Эълонлар

РЕАЛИЗАЦИЯ

Тошкентдаги омбордан компьютерлар ва ташкилий техника. Наҳд пул ва пул ўтказиш йўли билан*.
Тел.: 126-20-17, 215-61-11.

Совуткич камера 3600м³*. 1 йилда ўзини оқлайди (850 000 сўм). Тел.: 926-32-23, 451-85-00.

БАҲОЛАШ ХИЗМАТЛАРИ

Баҳолаш ва бизнес-режалар*. Тел. 430-56-00.

АУДИТОРЛИК ХИЗМАТЛАРИ

Аудит. Бухгалтерия хизматлари*.
Тел.: 570-18-64.

ЮРИДИК ХИЗМАТЛАР

ADVOKAT ELITE. Судларда вакиллик қилиш. Корхоналар, ваколатхоналарни рўйхатдан ўтказиш, қайта ташкил этиш,

тугатиш ва уларга юридик хизмат кўрсатиш*.
Тел.: 281-52-39, 448-74-69.

Кўчмас мулк бўйича юрист маслаҳатлари. Кадастр*.
Тел. 448-74-69.

ХИЗМАТЛАР

Компьютерга тез ёрдам. Пул ўтказиш йўли билан ҳам.
Тел.: 392-63-42, 987-57-67.

Картрижларни тўлдириш. Жойига чиқиш билан.
Тел.: 127-15-28, 914-67-79.

Вирусга қарши ҳимоя. Жойига чиқиш билан.
Тел.: 392-63-42, 987-57-67.

Исталган компьютер тармоқларини созлаш. Пул ўтказиш йўли билан ҳам. Тел.: 392-63-42, 987-57-67.

Windows, дастурлар, антивирус. Пул ўтказиш йўли билан ҳам. Тел.: 392-63-42, 987-57-67.

Ташкилотлар учун компьютер ва маиший техникани ҳисобдан чиқариш учун ҳужжатларни тайёрлаш.
Тел.: 233-74-95, 233-17-56, 236-76-46.

Картрижларни тўлдириш. Жойига чиқиш билан. Пул ўтказиш йўли билан ҳам.
Тел.: 392-63-42, 987-57-67.

ХАБАР

Шайхонтоҳур туман ДСИ томонидан хусусий тадбиркор Шомуродов Оқилжон Қобиловичга 2008 йил 5 июнда берилган 5163-сон ва 2010 йил 21 январда берилган 75-сон «Даромадлар ва товар операциялари китоби» йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

*Хизматлар лицензияланган. Товар сертифициланган.

Иқтисодий-ҳуқуқий газета

НОРМА МАСЛАХАТЧИ

ХУҚУҚ
СОЛИҚЛАР
БУХГАЛТЕРИЯ

ТАЪСИСЧИ «Norma Hamkor» МЧЖ

Газета 2006 йил 26 декабрда
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот
агентлигида рўйхатга олинди.
Рўйхат рақами 0074.

БОШ МУҲАРРИР
ФАРҲОД ҚУРБОНБОВ
ТАҲРИРИЯТ МАНЗИЛИ:
100105, Тошкент ш.,
Миробод тумани,
Таллимаржон кўч., 1/1,
тел. 283-44-57
E-mail: gazeta@norma.uz,
normapress@mail.ru
www.norma.uz
Нашр учун масъул:
Нодир Алимов

Муаллифлар фикри доим ҳам таҳририят нуқтаи назарига мос келавермайди.
Таҳририят муштарийлар билан ёзишиб туриш имкониятига эга эмас.
«Норма маслаҳатчи» да эълон қилинган материалларни тўлиқ ёки қисман кўчириб босиш, электрон ва бошқа манбаларда кўпайтириш, тарқатишга фақат «Norma» МЧЖ билан тузилган шартнома асосида йўл қўйилади.

Газета таҳририят томонидан тайёрланган диапозитивлар ёрдамида «TOPPRINT» МЧЖ босмахонасида босилди (Тошкент ш., Миробод тумани, Таллимаржон кўч., 1/1).
Индекс – 186 Буюртма 153 Адади 3 250. Баҳоси қилинган нархда
Газета 2012 йил 9 апрелда соат 16.00 да топширилди.
ISSN 2010-5223